

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theophili Bernardini E Societate Iesv De Religiosæ Perseverantiae Præsidiis Libri XI. ...

Bernardin, Théophile

Antverpiae, 1622

12. Non Religiosorum obedientia, quid à Religiosa discrepet.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47032)

ris est quoddam illam vel animo tibi representas, vel futuram prouides: ita enim humanius comparati sumus, ut quæ menti, non secus ac si essent, penitus impressimus, vel quæ mox futura credimus, eosdem in nobis motus animorum, ad spem, ad lætitiã, ad terrorem, ad virtutes & vitia excitent, quos excitarent res ipsæ, si præsentem eas videremus. Haud secus in hac prauolatrice mandatorum obedientia contingit: nam & affectus ad obediendum fertur, quasi si Præpositi iussus irgeret, & quemadmodum Maiorum obsecrationem in mandatis deputamus, ita Præpositi desiderium, instar præcepti ducit, creditque morosa tarditatis fore, si ubi videt vel facti desiderium, vel imperij voluntatem, ad verba potius quam ad animum respectet. Perfecta enim obedientia legem nescit, terminis non artatur (ut in simili loquitur S. Bernard.) neque contenta iussionis angustiis, largiore voluntate fertur in latitudinem caritatis, & ad omnem Superioris nutum spontanea, vigore liberalis alacritate animi, modum non considerans, in infinitam libertatem excurrit. Hæc est illa de qua S. Petrus, *Castificantes*, inquit, *corda vestra in obedientia caritatis*, pulchre illam per hoc sequestrans ab inerti illa & seruili obedientia, caritati non prompta, sed soli obnoxia necessitati. Videtne quanti faciat eum qui ad nutum obedit: alium vero, ut inertem, ut seruilem, ut tardum & inofficium cõtemnat? quales profecto si plures in subditis existerint, nonne necesse fuerit ut tarda, graua, modesta, impedita sint omnia?

Lib. de prag.
& disp.

1. epist. c. 7.

Istam ergo ut gratiorem, meliorem, accommodatioremque sectemur, & ut satis probatum relinquamus, eam veram, maximeque laudabilem obedientiam esse quæ ad nutum Præpositi præstatur, vel qua eius voluntatem velut normam nobis proponendo id agimus, quod esse ex eius desiderio credimus. Iam autem, si verè hæc est obedientia, videtur etiam consequens esse, ut possit esse cæca, eoque maxime quoddam cæcam eam omnem dicimus, quæ nihil nisi parendi studium respicit. Fateor tamen non satis propriè videri dici posse cæcam, nisi admodum euidenter de Præpositorum voluntate constet; ac præterea in rebus arduis, periculo obnoxia, & à communi iudicio remotis, longè certioribus opus esse argumentis, ut credas velle Præpositum ita fieri: quare non tantum ab imprudenti coniectatione cauendum est, sed plerumque in rebus grauioris momenti, expedit de eius voluntate reddi certiore, eamque modestè exquirere.

CAPVT XII.

Non Religiosorum obedientia, quid à Religiosa discrepet.

ET hoc denique ceteris atroxamus, Quid inter obedientiam Religiosi & sæcularis intersit? quæcumque etenim dicta sunt adhuc, seu de Præpositorum reuerentia & auctoritate, seu de iussis eorum, seu de diuinæ prouidentie vigilantia, seu de subditis, & iudicij subdendiratione, illa eadem de sæcularibus, de quibus eorum gubernandi imperandique ratione dici possunt.

Yyyy 3

Verum.

Verumtamen inter utramque obedientiam plurimum interest, idque maxime, ex personarum conditione originem ducit. Sic igitur se res habet, obedientia quæ à secularibus (ut vocant) præstat, minus est ultronea, minusque voluntaria, certarum quibus teneatur rerum angustiis conclusa, fermeque mercenaria, ut quæ ad lucra, commoda, honores, & fumos vitæ huius adspicit: unde cum ad alium finem, & ad alia omnia referatur, nil mirum si se in plurimum discrepantem exhibeat, nempe oculatam, astutam, sui amantem, ad oculum & in speciem placentem, obmurmuratricem, impatientem iugi, afferendæ libertatis occasionibus incubantem, & alijs multis imperfectionibus obnoxiam.

Præterea longè alio, quàm Religiosa, fonte dimanat: est enim vel ex naturali debito, ut patri subditur filius; vel ex auctoritate in commune instituta, ut Regi & magistratui priuatus, vel ex conditione fortunæ, ut multi pauperes ditionibus; vel ex quapiam infirmitate, ut magistro discipulus, ægrotus medico; vel ex mercedis pacto, ut imperatori miles, domino famulus. Iunt & alia plures: nam & in pœnâ delicti, & belli iure, & alijs casibus quempiam alteri subiugari contingit. quæ causæ omnes non planè ultro & sponte, nec voluntaria electione, nec ex virtute seliguntur, sed aliunde inuitis obtingunt, vel imponuntur. Itaque hæc obedientia non est virtutis & obsequij diuini causâ arcessita, neque voto firmata, neque Religionis honore insignita, neque peculiaribus legibus comprehensa, neque certo statui seu vitæ generi accommodata, neque villo singulari modo & eximio, sed sola communi ratione ab Ecclesia approbata: quare cum infirma radice nitatur, cum paucioribus auxilijs fulciatur, prauis exemplis, multis tentationibus, immortificatis cupiditatibus, grauior frequentique quatitur, nihil mirum si & imperfecta sit admodum, & fauentiore diuinæ providentiæ propugnatione non fruatur. Si qui tamen aliquando ea virtutis firmitate reperiretur, qui iuxta S. Apostoli consilium, dominis carnalibus, ut Deo, non ad oculum, sed ex animo, & amore veræ virtutis inseruiret, is procul dubio, exceptis iis quæ Religionis propria sunt, cetera huius virtutis insignia consequi posset, cæco modo & ad nutum obsequi, in omnibus ex diuina providentiâ pendere, non suo, sed Superioris iudicio in imperatis fidere, pacè magna, & tranquillitate animi perfuui. Quis est hic? & laudabimus eum. fecit enim mirabilia in vita sua, potuit transgredi, & non est transgressus, in medio laqueorum liber ambulauit, & in propriæ voluntatis regno eam debellauit. Verumtamen, ut non gloriatur accinctus, æquè ut discinctus, sed qui gloriatur in Domino gloriatur; reperias aliquando tanta mentis innocentia, & affectus puritate idoneos aliquos, quibus aliquid bonæ pietatis accesserit, ita dominis propter Deum inseruientes, ut Religioso sanè timendum sit, ne, si quando cum eis in die iudicij compositus fuerit, multo rubore pudeat, & præ illis vix in aliquo numero reponatur.

Sed & hinc non otiosè, verbo monebo Confessarios, ut in Sparta sibi commissa sint fideles: sæpè quippe & facillè, pauperes, famulos, egestate seruientes, doctores

docere possunt, vt quam ipsis necessitas personam imposuit, extorret spontanea voluntas: cum que tum isto, tum ignorantia pondere oppressi, ad Religiosæ vitæ institutum adspirare non possint, ad eius perfectionem adspirent. Nec deerunt commodæ ad ista persuadenda rationes, dummodo Confessarij id serid velint & contentur. Et nunquid pro magno habere debent, tantorum æternæ gloriæ incrementorum administratos esse? Sed aliis ista relinquamus, ad institutum reuertamur.

C A P V T XIII.

*Expediatne imperiorum æquitatem quæsitis argumentis,
vt illi assentias, comprobare.*

Huius quæstionis occasionem ex eo sumimus, quod B. Pater Ignatius apud Ribad. lib. 5. c. 4 id commendare sit visus; quod tamen obedientiam sinceram professis periculi plenum vt plurimum, & perfectionem huius virtutis inficere videtur. Quare, vir in Religiosa dignoscenda & describenda perfectione magnus Basilius, consuetudinem de iis quæ præcipiuntur inquirendi, asserit esse excutiendi imperij meditationem ac studium, & P. Claudius Aquanius, in vitiis virtutibusque discernendis accuratissimus, agens de eo qui defectu obedientia laboret, illique medicinam facere volens, ita præcipit; *Deum, inquit, in Superiori consulat, nec humanis rationibus & discursibus det locum, quod malum si sensim in animum irreperit, mirum est quomodo omnem obedientia simplicitatem, alacritatem, promptitudinem, denique perfectionem omnem exhauriat. Vnde vigilanter aduertat, vt, quoties tale aliquid suggeritur animo, veluti venenum quam citissime expellat.* Ita quidem ille; sed estne credibile virum in Ignatiana disciplina & sensibus percipiendis exercitatissimum, quædam præter B. Ignatij sensum præcepta statuisse? Absit vt id opinemur, videndum ergo, & diligentius explicandum quam vera ratione consentiant.

Et quidem non immerito viri illi, nos ab anxia rationum conquisitione deterrent; quippe humanæ infirmitatis conscij, id vnicè cauere debemus, ne vnquam habenas ei facultati laxemus, quæ suapte natura minus freni patiens, si vnquam liberos impetus vsurparit, vix erit vt quantacumque contentione adhibita in officio contineri possit; sic autem constanter & perpetuo frænanda est, vt libertatis ad libitum euagantis illecebras nesciens, lupatis patere, & quocumque ducetur, eò sine mora sequi assuecat. Hoc experiri est, in scrupulis, in pauore, & quavis phantasiæ operatione, cui si paululum cesseris, mirum, quantum illi accedat, quam impetiosè dominetur, & inexpugnabilis euadat. Iam verò, si id verum est, vt profectò verissimum est, latis hinc datur intelligi, quantopere iudicij nostri libertas coercenda sit, & intra obedientia limites ita sollicitè concludenda, vt assueciamus hoc ipso contenti esse quod imperetur; nunquam